

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Viljandi Linnavalitsus
viljandi@viljandi.ee
Linnu 2
71020, Viljandi

24.04.2026 nr 5.1-3/10864-1

JÄRELEVALVE KOKKUVÕTE

ÜLDSÄTTED

Järelevalve õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (edaspidi SHS) § 157 lõige 3.

Järelevalve teostamisel kontrolliti kohaliku omavalitsuse üksuse (edaspidi KOV) korraldatavate sotsiaalteenuste (koduteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus (edaspidi ÜHteenus), tugiisikuteenus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus ja eluruumi tagamise teenus) korraldamist ja kättesaadavuse tagamist Viljandi Linnavalitsuses.

Järelevalve teostamise kohad:

- Viljandi Linnavalitsuse sotsiaalamet, aadress Johan Laidoneri plats 5a, Viljandi, kontaktid: viljandi@viljandi.ee; telefon +372 435 4710;
- Viljandi Päevakeskus, aadress Tallinna tn 5, Viljandi.

Paikvaatluse aeg: 24.03.2026 kell 10.00 – 13.00.

Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse järelevalve peaspetsialistid Aime Koger ja Ülle Sihver.

Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: dokumentide esitamine, vaatlus ja analüüs, suuline ja kirjalik küsitamine, seletuste andmine, e-kirjavahetus. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (edaspidi STAR) Viljandi Linnavalitsuse menetlustele.

Järelevalvetoimingutes osalesid Viljandi Linnavalitsusest sotsiaalameti juhataja Karin Kiis, täisealiste heaolu teenistuse juht Silja Simon ning täisealiste heaolu teenistuse spetsialistid Eret Mehik, Jaanika Ritval ja Elis Ehrlich. Samuti osalesid Viljandi Päevakeskusest (edaspidi Päevakeskus) juhataja Ave Paavo, sotsiaalteenuste koordinaator Kristiina Kaskla ja koduhooldaja Merlin Sibul.

JÄRELEVALVE TULEMUSED

Viljandi Linnavalitsus on kontrollitud menetlustes täitnud SHS-ist tuleneva kohustuse selgitada välja abivajajate abivajadus, määrata sellele vastav abi ulatus ning korraldada täisealiste sotsiaalteenuste osutamise.

SKA tuvastas, et Viljandi Linnavalitsus ei ole järginud SHS § 4 punktis 3 sätestatud nõuet, mille kohaselt peab sotsiaaltöötaja olema sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik. Nimelt puudub Viljandi Linnavalitsuse täisealiste heaolu teenistuse spetsialistil Gaide Mikkor nõutav kõrgharidus.

Tuvastatud rikkumise kõrvaldamiseks peab SKA otstarbekaks ettekirjutuse tegemist. Ettekirjutus antakse välja eraldi haldusaktiga.

JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

Haldusjärelevalve algatati 03.03.2026 ning Viljandi Linnavalitsusele edastati samal kuupäeval haldusjärelevalve algatamise teade (registreerimisnumber SKA dokumendihaldussüsteemis Delta 5.1-3/6058-1). Varasemalt ei ole Viljandi Linnavalitsuses läbi viidud haldusjärelevalvet täisealistele osutatavate sotsiaalteenuste korraldamise ja osutamise üle.

Sotsiaalteenuste korraldamist puudutavatele küsimustele esitasid kirjalikud seletused täisealiste heaolu teenistuse juht Silja Simon ning täisealiste heaolu teenistuse spetsialistid Eret Mehik, Jaanika Ritval ja Elis Ehrlich (registreerimisnumber SKA dokumendihaldussüsteemis 5.1-3/6058-2). Paikvaatlusel vastasid SKA küsimustele täisealiste heaolu teenistuse spetsialistid Eret Mehik, Jaanika Ritval ja Elis Ehrlich ning Päevakeskuse esindajad Ave Paavo, Kristiina Kaskla ja Merlin Sibul.

Viljandi linna üldandmed ja täisealistele sotsiaalteenuste korraldamine

Seisuga 01.01.2026 elas Viljandi linnas 16 658 [elanikku](#), kellest 4 147 olid 65 aastased ja vanemad (ligikaudu 25% elanikkonnast). Viljandi Linnavalitsuse hallatava asutusena tegutseb [Viljandi Päevakeskus](#), mis korraldab eakatele huvialast tegevust ja üritusi ning osutab [koduteenust](#) ja [sotsiaaltransporditeenust](#). Linnavalitsuse sotsiaalameti haldusalas tegutseb samuti Viljandi Linnavalitsuse hallatav [Viljandi Hoolekandekeskus](#), mis osutab ÜHteenust.

Viljandi Linnavalitsuse struktuuriüksusteks on ametid. Täisealiste ja laste hoolekande ning eestkoste korraldamine kuulub [sotsiaalameti](#) pädevusse. Sotsiaalameti struktuuri kuuluvad täisealiste heaolu teenistus, laste heaolu teenistus ja eestkoste teenistus. Sotsiaalametit juhib juhataja. Täisealistele sotsiaalteenuste korraldamise, teenuste määramise ning sotsiaaltoetuste maksmisega tegelevad täisealiste heaolu teenistuse juht ja neli spetsialisti, kelle tööjaotus on korraldatud sotsiaalhoolekande valdkondade kaupa.

Ametnike kontaktandmed, tegevusvaldkonnad ja ametijuhendid on avalikustatud Viljandi Linnavalitsuse [kodulehel](#). Samuti on kodulehel kättesaadavad [sotsiaalteenuste](#) kirjeldused ning teenuste taotlemise tingimused ja kord.

[S-Veebi](#) 2025. aasta aruannete andmetel osutati Viljandi linnas koduteenust 169 inimesele, isikliku abistaja teenust kolmele, tugiisikuteenust 11 täisealisele, eluruumi tagamise teenust 12 inimesele ning sotsiaaltransporditeenust 96 täisealisele.

Viljandi Linnavalitsuse 17.03.2026 kirja kohaselt oli seisuga 01.03.2026 täisealiste sotsiaalteenuste saajate arv järgmine: koduteenus – 109, ÜHteenus – 212, eluruumi tagamise teenus – 14 ja isikliku abistaja teenus – 2. Tugiisikuteenuse saajaid nimetatud kuupäeval ei olnud.

Sotsiaaltoetuste ja sotsiaalteenuste saamiseks esitatud taotluste läbivaatamine ja lahendamine kuulub linnavalitsuse [sotsiaalkomisjoni](#) pädevusse. Sotsiaalkomisjoni koosseis on kinnitatud Viljandi Linnavalitsuse 19.06.2023 [korraldusega nr 403](#) ning komisjoni kuuluvad sotsiaalvaldkonna abilinnapea, õigusteestistuse juht, eestkoste teenistuse juht, laste heaolu teenistuse juht, täisealiste heaolu teenistuse juht ja päevakeskuse juhataja.

Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord

SHS § 14 lõike 1 kohaselt kehtestab KOV sotsiaalhoolekandelise abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja-toetuste kirjeldust ning nende rahastamist, samuti abi

taotlemise tingimusi ja korda. Viljandi linnas kehtib Viljandi Linnavalikogu 06.05.2025 [määrus nr 2](#) „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ (edaspidi kord), mis on avalikustatud ja kättesaadav ka Viljandi Linnavalitsuse [kodulehe](#) kaudu.

SKA seisukoht: SHS § 14 lõikes 1 sätestatud nõue on Viljandi linnas täidetud.

Kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötajale esitatavate nõuete täitmine

SHS § 4 punkti 3 kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik. **SHS § 16¹** sätestab, et sotsiaaltöötajana võib ametisse nimetada isiku, kellele on kutseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. Nimetatud säte jõustus 08.05.2022. Sotsiaaltöötajatele, kellel puudus nimetatud kuupäeval erialane kõrgharidus, sellele vastav kvalifikatsioon või sotsiaaltöötaja kutse, on ette nähtud üleminekuaeg nõuetele vastava kvalifikatsiooni omandamiseks kuni 01.07.2026. Enne 08.05.2022 kehtinud regulatsiooni kohaselt võis sotsiaaltöötajana töötada mistahes kõrgharidusega isik, kui tal oli lisaks erialane ettevalmistus.

Viljandi Linnavalitsuses vastab sotsiaaltöötajatele kehtestatud nõuetele kaheksast sotsiaaltöötajast seitse (seisuga 24.04.2026):

- Silja Simon – kõrgharidus ja sotsiaaltöötaja kutse;
- Eret Mehik, Kaidi Rammo ja Katrin Varblane – kõrgharidus sotsiaaltöös;
- Elis Ehrlich, Jaanika Ritval ja Annika Liivamaa – kõrgharidus (mitte sotsiaaltöö erialal).

Nõuetele ei vasta keskhariidusega sotsiaaltöötaja, täisealiste heaolu teenistuse spetsialist Gaide Mikkor.

SKA seisukoht: SHS § 4 punktis 3 ja § 16¹ sätestatud nõuded on täidetud osaliselt.

Juhtumikorralduse rakendamine täisealiste sotsiaalteenuste osutamisel

SHS § 9 lõike 1 kohaselt tuleb juhtumikorralduse põhimõtet rakendada, kui isik vajab iseseisva toimetuleku parandamiseks pikaajalist ja mitmekülgset abi, mille osutamiseks on vajalik erinevate osapoolte koordineeritud koostöö. **SHS § 9 lõike 2** kohaselt hõlmab abi andmine muu hulgas hinnangu andmist isiku abivajadusele, abimeetmete rakendamist ning juhtumiplaani koostamist.¹ Juhtumiplaani kohustuslikud andmed on sätestatud sotsiaalministri 09.02.2016 [määrusega nr 10](#) „Juhtumiplaanis sisalduvate andmete loetelu“. Juhtumikorralduse protsess dokumenteeritakse STARis.

Täisealiste heaolu teenistuse spetsialistide ametijuhendites on sätestatud juhtumikorralduse põhimõtete rakendamine täisealistele sotsiaalteenuste ja muu abi korraldamisel, sh algatatud juhtumite juhtimine, võrgustikuliikmete kaasamine ning juhtumiplaanide koostamine.

Täisealiste heaolu teenistuse spetsialistidelt paluti teavet 2025. aastal läbi viidud juhtumimenetluste kohta. Spetsialistid selgitasid, et nimetatud perioodil ei ole juhtumimenetlusi algatatud. ÜHteenust koordineeriva spetsialisti selgituste kohaselt algatatakse juhtumimenetlus eelkõige olukordades, kus isik vajab pikaajalist ja mitmekülgset abi ning on vajalik mitme organisatsiooni koostöö koordineerimine sotsiaalabist lähtuvalt. Praktikas hõlmab ÜHteenus sageli tervishoiuteenuste korraldamist, transporti tervishoiuasutustesse, dokumentide taotlemise korraldamist jms, mistõttu ei ole seni tekkinud eraldi juhtumimenetluse algatamise vajadust.

Täisealiste heaolu teenistuse juht selgitas, et kuigi STARis avatud lihtmenetlusi ei ole vormistatud juhtumikorralduse juhtumitena, on abi osutamisel lähtutud juhtumikorralduse põhimõttest. Kliente suunatakse ning nendega peetakse eesmärgistatud vestlusi, tehakse kokkuleppeid,

¹ SHSi [seletuskirjas](#) selgitatakse, et kui inimese toimetulekut takistavad probleemid on mitmes eluvaldkonnas ning inimene vajab kompleksset abi, mis eeldab mitme erineva valdkonna spetsialistide koostööd, koostatakse juhtumiplaan ja tegevuskava, mis hõlmab abivajaduse hindamist, abi planeerimist ja abimeetmete rakendamist.

kaardistatakse abivajadused ja võimalikud lahendused ning jälgitakse edaspidi kokkulepitud tegevuste täitmist. Tehtud toimingud dokumenteeritakse STARis.

Paikvaatlusel analüüsiti koos täisealiste heaolu teenistuse spetsialistidega STARis kajastatud menetlusi ning tuvastati menetlusi, mille iseloom viitab juhtumikorralduse vajadusele. Sellisteks olid näiteks koduteenuse menetlus nr 25280087422, isikliku abistaja teenuse menetlused nr 26282540348 ja 26282488749 ning eluruumi tagamise menetlused nr 25281611868 ning 25281165545.

SKA seisukoht: Abivajaduse hindamisel tuleb selgitada, kas isiku toimetuleku parandamiseks piisab ühekordsest meetmest või on vajalik pikaajalise ja mitmekülgse abi planeerimine, lähtudes juhtumikorralduse põhimõttest. Juhtumikorralduse protsess ning abivajaduse hindamise läbiviimine peavad olema nõuetekohaselt dokumenteeritud STARis. Juhtumikorralduslik abi hõlmab muu hulgas juhtumiplaani koostamist, osapoolte rollide ja tegevuste ajakava kooskõlastamist ning kokkulepitud teabevahetuse tagamist.

Hindamiskohustus ja otsus abi andmise kohta

SHS § 15 lõigete 1 ja 2 kohaselt peab KOV selgitama välja abi saamiseks pöördunud inimese abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldama abi osutamist või abistama inimest abi saamiseks vajalikes tegevustes. Abivajaduse hindamisel tuleb lähtuda terviklikust lähenemisest, arvestades inimese toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid.

Korra § 7 lõike 1 järgi tagatakse sotsiaalhoolekandeline abi andmine üldjuhul isiku pöördumisel ehk abi taotlemisel. Abivajajatele on sotsiaalteenuste info ja taotlemise näidisvormid kättesaadavad Viljandi linna [kodulehel](#) ning taotlusi saab esitada ka [SPOKU e-iseteeninduses](#). Spetsialistide selgituste kohaselt menetletakse igas vormis esitatud pöördumisi, sh telefoni teel, ning vormikohase taotluse esitamine ei ole nõutav. Kõik pöördumised registreeritakse dokumendihaldussüsteemis Amphora.

Korra § 7 lõike 4 kohaselt on linnavalitsusel kohustus hinnata abivajadust nii isiku pöördumisel kui ka juhul, kui abivajajast saadakse teavet muul viisil. Abivajaduse hindamine, vajalike päringute tegemine ning sobivate meetmete rakendamine on sätestatud täisealiste heaolu teenistuse spetsialistide ametijuhendites. Spetsialistide selgituste kohaselt viiakse hindamine läbi esimesel võimalusel pärast abivajajast teada saamist ning seda tehakse abivajaja elu- või viibimiskohas (nt haiglas, hooldekodus, varjupaigas, sotsiaalmajas jm).

Abivajaduse hindamist viib läbi vastava sotsiaalteenuse korraldamise eest vastutav spetsialist. Vajaduse korral otsustatakse, milline spetsialist hindamist teostab või kas hindamine viiakse läbi mitme spetsialisti koostöös. Hindamisprotsessi käigus annavad spetsialistid abivajajale teavet ka muude võimalike sotsiaalteenuste ja toetuste kohta. Hindamisel käsitletakse inimese olukorda tervikuna, sh hinnatakse lisavajadusi ning antakse infot ja praktilisi soovitusi turvalisuse parandamiseks ja abivahendite kasutuselevõtuks. Näiteks ÜHteenuse ja isikliku abistaja teenuse hindamisel selgitatakse välja abi ulatus ning hinnatakse, kas enne ÜHteenusele suunamist on võimalik abivajadust katta nt koduteenusega, kas on vajalik sotsiaaltransporditeenus jms. Sotsiaaltransporditeenuse vajadust hinnatakse koos muu abivajaduse hindamisega (nt koduteenus, hoolduse seadmine, ÜHteenus jm). Samuti juhendatakse abivajajat avalduse täitmisel ja dokumentide esitamisel. Hindamisprotsessi kaasatakse abivajaja, tema lähedased ning vajaduse korral tervishoiutöötajad, eriaspetsialistid ja teenuseosutajad, Päevakeskuse sotsiaalteenuste koordinaator jm isikud.

Hindamiseks kasutatakse Viljandi Linnavalitsuse 23.07.2018 korraldusega nr 430 kehtestatud täisealise isiku abivajaduse hindamise instrumenti (edaspidi hindamisinstrument), STAR2 keskkonda, Päevakeskuse aruannet sotsiaaltransporditeenuse osutamise kohta, vestlust ja olemasolevaid dokumente (vt tabel 1).

Tabel 1. Abivajaduse hindamine Viljandi Linnavalitsuses

Sotsiaalteenus	Kasutatav hindamisdokument	Hindamisele kaasatud isikud
Koduteenus	Hindamisinstrument	Lähedane, Päevakeskuse sotsiaalteenuste koordinaator, vajadusel koduõde, haigla sotsiaaltöötaja, perearst, naabrid, abivajavast isikust teataja, sotsiaalmaja perenaine, tervisejuht
ÜHteenus	Hindamisinstrument	Lähedane, haiglas viibimise korral haigla sotsiaaltöötaja, vajadusel koduõde, perearst, pereõde, naabrid, hooldekodu personal, abivajavast isikust teataja, sotsiaalmaja perenaine, tervisejuht
Tugiisikuteenus	Hindamisinstrument ja STAR2	Lähedane, teenuseosutaja, tervisejuht, perearst, koduõde, naabrid, abivajavast isikust teataja
Isikliku abistaja teenus	Hindamisinstrument ja STAR2	Lähedane, teenuseosutaja, tervisejuht, perearst, koduõde, naabrid, abivajavast isikust teataja
Eluruumi tagamise teenus	Hindamine vestluse käigus ja esitatud dokumentide põhjal	Sotsiaalmaja perenaine, perearst, pereõde, koduõde, tervisejuht, lähedased, mõnel juhul kriminaalhooldaja
Sotsiaaltransporditeenus	Hindamisinstrument ja päevakeskuse aruanne osutatud teenuse kohta	Päevakeskuse sotsiaalteenuste koordinaator, lähedased, teenuseosutaja

Spetsialistide selgituste, paikvaatlusel tutvutud dokumentide ja STARi kannete põhjal selgus, et abivajadus on üldjuhul välja selgitatud ning sotsiaalteenusele määramise otsuse tegemiseks vajalikud andmed kogutud. Spetsialistid on teadlikud hindamise võimalustest STAR2 keskkonnas ja on asunud keskkonda kasutama.

Sotsiaalteenuse määramine toimub haldusaktiga, mille andmise õigus on spetsialistil, sotsiaalkomisjonil või linnavalitsusel vastavalt korras sätestatule (korra § 8 lõige 3) (vt tabel 2).

Tabel 2. Sotsiaalteenuse määramise pädevus

Sotsiaalteenus	Sotsiaalteenuse määramise/keeldumise otsustaja
Koduteenus	Koduteenus määramise otsustab üldjuhul sotsiaalameti spetsialist. Suure hooldusvajadusega (ulatuslik hooldusvajadus või põetus) isikule teenuse osutamise määrab sotsiaalkomisjon (korra § 22 lõige 4).
ÜHteenus	ÜHteenusele suunamise otsustab vastavalt hindamistulemustele sotsiaalameti spetsialist. Teenusele mittesuunamise otsustab sotsiaalkomisjon. ÜHteenuse täiendava kulu hüvitamise otsustab sotsiaalkomisjoni ettepanekul linnavalitsus (korra § 28 lõiked 2 ja 3 ja § 45 lõige 7).
Tugiisikuteenus	Tugiisikuteenus saamise ja tasustamise kohta teeb otsuse sotsiaalameti spetsialist. Vajadusel on sotsiaalameti spetsialistil õigus kaasata otsuse tegemisse sotsiaalkomisjon (korra § 17 lõige 5).
Isikliku abistaja teenus	Isikliku abistaja teenuse määramise otsustab sotsiaalkomisjon (korra § 21 lõige 4).
Eluruumi tagamise teenus	Sotsiaaleluruumi üürile andmise otsustab sotsiaalkomisjon (korra § 27 lõige 3 ja Viljandi Linnavolikogu 29.05.2025 määrus nr 67 „Viljandi linna omandis olevate eluruumide valdamise, kasutamise ja käsutamise ning sotsiaaleluruumide kasutusse andmise kord“ § 12).
Sotsiaaltransporditeenus	Sotsiaaltransporditeenus määramise otsustab sotsiaalameti spetsialist, vajadusel on spetsialistil õigus kaasata otsuse tegemisse sotsiaalkomisjon (korra § 23 lõige 2).

SKA seisukoht: kontrollitud menetlustes on järgitud SHS § 15 lõikes 1 sätestatud nõudeid. Teenust vajavate isikute abivajadus on välja selgitatud ning sobiva abi osutamine korraldatud.

Viljandi Linnavalitsuse korraldatav koduteenus

SHS §-des 17–19 on sätestatud koduteenuse eesmärk ja sisu, KOVi kohustused ja nõuded koduteenust vahetult osutavatele isikutele. Koduteenuse korraldust reguleerib korra § 22. Viljandi linnas osutab koduteenust Päevakeskus. Koduteenuse kirjeldus ja taotlemise võimalused on avalikustatud nii Viljandi Linnavalitsuse [kodulehel](#) kui Päevakeskuse [kodulehel](#). Koduteenus on tasuline ning teenuse kuutasu sõltub inimese hooldusvajaduse ulatusest, külastuskordade arvust kuus ja sellest, kas teenusesaaja rahvastikuregistri järgne elukoht on Viljandi linnas.

Koduteenuse määramiseks hindab valdkonnaga tegelev spetsialist igal üksikjuhul inimese kõrvalabi vajaduse ulatust kodukülastuse käigus. Hindamisse kaasatakse vajaduse korral kolleeg ning üldjuhul ka Päevakeskuse sotsiaalteenuste koordinaator. Hindamise käigus selgitatakse inimesele ka muude sotsiaalteenuste saamise võimalusi (nt sotsiaaltransporditeenus, toiduabi jm). Teenuse vajaduse tuvastamisel tehakse vastav kanne abivajaduse hindamise dokumendile. Hindamiseks kasutatakse kas STAR2 keskkonda või hindamisinstrumenti.

Koduteenus määratakse spetsialisti otsusega STARis tähtajaliselt kuni üheks aastaks. Teenuse vajaduse jätkudes tehakse samas STARi menetluses koduteenuse pikendamise otsus. Juhul, kui abivajadus ei ole muutunud, uut abivajaduse hindamist ei toimu. Spetsialistide selgituste kohaselt viiakse **SHS § 18 lõikes 1** sätestatud korduv hindamine läbi kolme aasta möödumisel või varem juhul, kui Päevakeskusest saadakse teave kõrvalabi vajaduse muutumise kohta. Esineb ka juhtumeid, kus isik on hinnatud ÜHteenuse vajajaks, kuid isik on eelistanud koduteenust (nt koduteenuse menetlus nr 26282597340).

Päevakeskus koostab koostöös teenusesaajaga hoolduskava ning sõlmib teenuse osutamise lepingu. Hoolduskavas kajastatakse koduabi ja isikuabi toimingud ning nende sagedus. Hoolduskava edastatakse sotsiaalametile ning valdkonnaga tegelev spetsialist sisestab selle STARi (nt menetlused nr 25282110585, 25281706885, 25281293403, 25280087422, 25278622865, 25276885948, 25278206744).

Koduteenuse vahetu osutamisega on seotud Päevakeskuse hooldajad, hooldaja assistendid ja heaolumeister. 01.01.2025–31.12.2026 viiakse Viljandi linnas ellu projekt „Sotsiaalteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine Viljandi linnas“, mille tulemusena on spetsialistide hinnangul paranenud koduteenuse kättesaadavus ja osutamise tingimused. Päevakeskuse töötajate struktuuri on lisandunud heaolumeistri, öhtuste hooldajate ning nädalavahetuse hooldajate töökohad. Koduteenust osutatakse kõikidel nädalapäevadel, sh riiklikel pühadel, ning teenust pakutakse ka öhtustel aegadel. Päevakeskus esitab sotsiaalametile osutatud teenuste kohta igakuised aruanded.

SHS § 19 kohaselt ei tohi koduteenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenusesaaja elu, tervise või vara. Täisealiste heaolu teenistuse juhi selgituste kohaselt korraldab koduteenust vahetult osutavate töötajate värbamise ja kontrollib nende karistusandmeid Päevakeskus. Järelevalvemenetluse käigus karistusregistrisse tehtud päringutest nähtus, et vahetult koduteenust osutavatel töötajatel teenuse osutamist takistavad asjaolud puudusid.

SKA seisukoht: Viljandi Linnavalitsus on abivajajate vajaduse koduteenuse järele välja selgitanud ning koduteenus on abivajajatele korraldatud ja kättesaadav.

Viljandi Linnavalitsuse korraldatav väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

SHS §-des 20–22¹ on sätestatud ÜHteenuse eesmärk ja sisu, nõuded teenuseosutajale ning KOVi kohustused ÜHteenuse korraldamisel. ÜHteenuse taotlemist ja menetlemist käsitleb korra § 28. ÜHteenuse korraldamise ja rahastamise kohta on teave kättesaadav Viljandi linna [kodulehel](#).

ÜHteenuse rahastamist reguleerib Viljandi Linnavalikogu 26.03.2026 [otsus nr 47](#) „Hooldustöötajate ja abihoidustöötajate kulude määra kehtestamine“, mille kohaselt on alates 01.04.2026 hoolduskulude tasumise piirmäär 580 eurot kuus.² Kehtestatud piirmäär vastab Viljandi Linnavalitsuse hallatava ÜHteenust osutava Viljandi Hoolekandekeskuse [hoolduskomponendile](#) summas 580 eurot kuus.

SKA kodulehel avaldatud [ÜHteenuse maksumuste](#) (seisuga 30.09.2025) võrdlus näitab, et piirmäär 580 eurot kuus võimaldab seisuga 23.04.2026 täielikult katta kahe Viljandimaa hooldekodu hoolduskulud. Sellega on tagatud teenuse kättesaadavus selliselt, et inimesel oleks võimalus valida vähemalt mõne teenuseosutaja vahel mõistlikus kauguses elukohast ning linna kehtestatud piirmäär kataks hooldustöötajate kulud täies ulatuses (SHS § 22¹ lõige 3).³

Kui teenusesaaja sissetulek on madalam kui Statistikaameti avaldatud eelarveaastale eelnenud aasta II kvartali keskmine vanaduspension või kui isikul ja/või tema ülalpidamiskohustusega isikutel puuduvad piisavad vahendid teenuse eest tasumiseks, on võimalik esitada ÜHteenuse rahastamise taotlus koos lisadokumentidega. Sellisel juhul teeb sotsiaalkomisjon linnavalitsusele ettepaneku teenuse täiendavaks rahastamiseks või täiendava rahastamise võimaldamisest keeldumiseks. Seisuga 01.03.2026 tasus Viljandi Linnavalitsus väiksema sissetuleku hüvitist 72 teenusesaajale ning täiendavat toetust 32 isikule.

Kontrollitud menetlustes on täisealiste heaolu teenistuse spetsialist teinud hoolduskuludes osalemise otsused teenuse rahastamiseks kehtestatud piirmäära ulatuses (nt menetlused nr 25281187008 ja 26283515905) ning otsused väiksema sissetuleku hüvitise maksmiseks (nt menetlused nr 25281077682, 25281476968, 26282760668 ja 25282295481).

Täisealiste heaolu teenistuse juhi selgituste kohaselt kontrollitakse igakuiselt teenuseosutajate esitatud arveid ning nende vastavust KOVi tehtud otsustele. Teenuse hinna muutustest teavitavad hooldekodud linnavalitsust. Üldjuhul ei ole KOV kaasatud hooldusplaanide koostamisse ega nende regulaarse ülevaatamise protsessi; hooldekodud võimaldavad hooldusplaanidega tutvumist KOVi pöördumise alusel. Erandiks on Viljandi Hoolekandekeskus, kes edastab Viljandi linna klientide hooldusplaanid sotsiaalametile.

SKA seisukoht: Viljandi Linnavalitsus on ÜHteenuse korraldamisel välja selgitanud isikute abivajaduse ning taganud sobiva abimeetme. Teenuse maksumust rahastatakse isiku vahenditest ja linna eelarvest vähemalt kehtestatud piirmäära ulatuses ning KOV osaleb ÜHteenuse rahastamises juhtudel, mil abivajaja ja tema seadusjärgsed ülalpidajad ei ole võimelised teenuse eest tasuma.

Viljandi Linnavalitsuse korraldatav tugiisikuteenus ja isikliku abistaja teenus

SHS §-d 24 ja 28 sätestavad KOVi kohustused tugiisikuteenuse ja isikliku abistaja teenuse korraldamisel ja osutamisel. Vastavate sotsiaalteenuste korraldust käsitlevad **korra §-d 17 ja 21**. Teenuseid puudutav teave on kättesaadav Viljandi linna [kodulehel](#). Teenused on abivajajale üldjuhul tasuta.

Seisuga 01.03.2026 täisealisi tugiisikuteenuse saajaid ei olnud. Isikliku abistaja teenust osutati kahele inimesele (menetlused nr 26282540348 ja 26282488749). Teenuse osutamiseks on sõlmitud vahetute teenuseosutajatega aastased käsunduslepingud. Teenuse osutamise perioodi lõppedes hinnatakse teenuse jätkamise vajadust ning sotsiaalkomisjoni otsuse alusel sõlmitakse uus käsundusleping järgmiseks perioodiks.

Täisealiste heaolu teenistuse juhi selgituse kohaselt kontrollitakse tugiisikuteenust ja isikliku abistaja teenust vahetult osutavate isikute vastavust **SHS § 25 lõikes 2 ja § 29 lõikes 2** sätestatud STAR-is kajastuvate andmete põhjal, abivajaduse hindamisel kodukülastuse käigus ning vestluse kaudu. Lisaks tehakse kontrollpäringud karistusregistrisse. Linnavalitsus kontrollis

² Perioodil 01.09.2023 kuni 31.03.2026 kehtis piirmäär summas 500 eurot kuus. Alus: Viljandi Linnavalikogu 28.09.2023 [otsus nr 147](#) „Hooldustöötajate ja abihoidustöötajate kulude määra kehtestamine“.

³ Sellele on tähelepanu juhtinud ka õiguskantsler oma kõikidele KOVIDele suunatud 27.01.2026 [kirjas nr 6-4/251403/2600714](#) „Kohaliku omavalitsuse sotsiaalvaldkonna ülesannete täitmine“.

järelevalvemenetluse ajal teenuseosutajate karistusandmeid karistusregistrist, teenuse osutamist takistavad asjaolud puuduvad (**SHS § 29 lõige 2 punkt 1**).

SKA seisukoht: Viljandi Linnavalitsus on isikliku abistaja teenuse korraldanud ning taganud teenuste kättesaadavuse.

Viljandi Linnavalitsuse korraldatav sotsiaaltransporditeenus

SHS § 38 ja korra § 23 kohaselt on KOVi kohustus korraldada sotsiaaltransporditeenust. Teenuse eesmärk ja saamise tingimused on avalikustatud Viljandi linna [kodulehel](#) ning päevakeskuse [kodulehel](#) on kättesaadav teenuse hinnakiri. Sotsiaaltransporditeenust, sealhulgas saatja teenust, osutab üldjuhul Päevakeskus tööpäevadel ajavahemikus kell 8.00–16.30, lähtudes eelnevalt registreeritud sõitude graafikust.

Täisealiste heaolu teenistuse juht selgitas, et sotsiaaltransporditeenuse puhul abivajadust eraldi ei hinnata, teenust osutatakse laiemale sihtgrupile ning teenuse sooviga saab otse Päevakeskuse poole pöörduda ning teenuse tellida. Päevakeskus edastab teenuse osutamise kohta perioodilised aruanded, mille alusel suunatakse isik teenusele STARi kaudu.

Sotsiaaltransporditeenuse vajadust hinnatakse jooksvalt ka muude sotsiaalteenuste abivajaduse hindamiste käigus, eelkõige kodukülastustel. Kui teenuse vajadus tuvastatakse, suunatakse isik sotsiaaltransporditeenusele. Teenusele määramisel tehakse infopäringud registritesse ja fikseeritakse STARi ametniku otsuses perioodilise teenuse kehtivusaeg ning toimingud, milles abi osutatakse (nt ametiasutuses käimine, tervishoiuasutuses käimine, saatja abi menetlustes nr 25280882724 ja 25280882343).

SKA seisukoht: Viljandi Linnavalitsus on sotsiaaltransporditeenuse korraldanud ning taganud teenuse kättesaadavuse abivajajatele.

Viljandi Linnavalitsuse korraldatav eluruumi tagamise teenus

SHS § 41 ja korra § 27 sätestavad KOVi kohustuse korraldada eluruumi tagamise teenust. Teenuse kirjeldus ja taotlemise kord on avalikustatud Viljandi linna [kodulehel](#). Sotsiaaleluruumide kasutamist reguleerib Viljandi Linnavolikogu 29.05.2025 [määrus nr 67](#) „Viljandi linna omandis olevate eluruumide valdamise, kasutamise ja käsutamise ning sotsiaaleluruumide kasutusse andmise kord“.

Eluruumi tagamise teenust korraldab vastava valdkonnaga tegelev spetsialist, kasutades selleks Viljandi linna omandis olevaid sotsiaaleluruumi aadressil Lehola 12a. Abivajaduse tuvastamiseks vestleb spetsialist abivajajaga, selgitab välja tema majandusliku olukorra ning kontrollib andmebaasidest sissetulekuid, tööhõivet ja teisi asjakohaseid asjaolusid. Otsuse teenuse osutamise kohta teeb sotsiaalkomisjon ning teenust osutatakse tähtajalise üürilepingu alusel.

Täisealiste heaolu teenistuse juhi selgituste kohaselt tagatakse teenust vajavale isikule eluruumi kasutamise võimalus kas sotsiaaleluruumi üürile andmise, üürikorteri sissemaksuks toetuse määramise või muude sotsiaalteenuste kaudu. Üürikorteri sissemaksuks toetuse määramisel kasutatakse täiendava sotsiaaltoetuse võimalust. Sotsiaalkomisjonil on õigus määrata toetust kuni 350 eurot. Juhul kui vajalik toetus ületab 350 eurot, teeb lõpliku otsuse linnavalitsus sotsiaalkomisjoni ettepanekul.

Lehola 12a asuvate sotsiaaleluruumide kasutamise üle teostab järelevalvet Päevakeskus. Sotsiaaleluruumis elavatel inimestel on olemas igapäevane tugi Päevakeskuse sotsiaalhooldaja näol, kes aitab vajadusel igapäevaelu toimingutes ja asjaajamisel. Selline tugimeede on kajastatud ka sotsiaalkomisjoni otsustes näiteks menetlustes nr 26282831868 ja 25281611868.

Seisuga 01.03.2026 osutati eluruumi tagamise teenust 14 inimesele, sh ühele lapsele. Vestluses spetsialistiga selgus, et sotsiaaleluruumi üürnike puhul on tegemist inimestega, kelle abivajadust ei ole võimalik lahendada ühekordse meetmega ning kelle suhtes rakendatakse pikaajalist ja

mitmekülgset tuge, lähtudes juhtumikorralduse põhimõttest (nt menetlused nr 26282831868 ja 25281611868).

SKA seisukoht: Viljandi Linnavalitsus on eluruumi tagamise teenuse korraldanud ning taganud teenuse kättesaadavuse abivajajatele.

TÄHELEPANEKUD, ETTEPANEKUD, SOOVITUSED

- 1. Teabe avalikustamine linna kodulehel.** SKA tunnustab, et Viljandi linna kodulehel on avaldatud ajakohane ja selge teave sotsiaalteenuste korraldamise kohta. Lingid toimivad ning viivad kasutaja asjakohase ja sisulise teabeni.
- 2. Sotsiaaltöötajate kvalifikatsiooninõuete täitmine.** Viljandi Linnavalitsusel tuleb tagada, et alates 01.07.2026 vastab kõikide sotsiaaltöötaja teenistusülesandeid täitvate ametnike kvalifikatsioon kutseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutsele või neil on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon.
- 3. Juhtumikorralduse rakendamine.** Kui abivajaduse välja selgitamisel või sotsiaalhoolekandeline abi andmise käigus selgub, et inimese toimetuleku parandamiseks ei piisa ühekordsest meetmest või isik vajab pikaajalist ja mitmekülgset abi, tuleb lähtuda juhtumikorralduse põhimõttest. Kõik juhtumikorralduse toimingud, sh abivajaduse hindamine, juhtumiplaani koostamine ja tegevuste koordineerimine, tuleb dokumenteerida STARis.
- 4. Dokumenteerimise järjepidevuse tagamine STARis.** SKA soovib läbi mõelda töökorralduslikud lahendused, mis tagavad sotsiaalteenuste menetlusdokumentide õigeaegse ja täieliku sisestamise STARi. SHS § 15 lõikest 1 tulenevalt on KOVil kohustus hinnata abivajadust, mistõttu tuleb säilitada ka kõik abivajaduse hindamise dokumendid. Kuigi andmete sisestamise tähtaegadele on ajutiselt antud pikendusi, soovib SKA igapäevatöös STARi kanda kõik [sotsiaalteenuste ja -toetuste põhimääruse](#) § 8 lõike 1 punktides 8, 9, 11 ja 12 nimetatud andmed ning korrastada varasemad menetlused. Lõppenud menetlused tuleb STARis korrektselt lõpetada.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ülle Sihver
peaspetsialist (järelevalve)